

Sygn. akt I ACa 1039/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Sędziowie:	SSA Marek Boniecki SSA Barbara Baran
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Zaczyk

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A. w W.

przeciwko M. W. (1) i D. W. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 15 stycznia 2016 r. sygn. akt I C 523/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanych na rzecz strony powodowej solidarnie kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Barbara Baran SSA Grzegorz Krężolek SSA Marek Boniecki

Sygn. akt : I ACa 1039 / 16

UZASADNIENIE

(...) Bank (...) S.A. w W. , w pozwie wniesionym w postępowaniu upominawczym wniosła o zasądzenie od pozwanych D. W. (1) i M. W. (1), solidarnie , kwoty 172.920,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz obciążenia pozwanych kosztami postępowania.

W uzasadnieniu bank wskazał, iż odpowiedzialność D. W. (1) wynika z faktu niespłaconego zadłużenia wynikającego z umowy odnawialnego kredytu obrotowego, w walucie polskiej z dnia 2 lipca 2010 roku, zmienionej Aneksiem nr (...) z dnia 5 sierpnia 2010 roku.

Zabezpieczeniem jego spłaty był wystawiony przez pozwanego weksel własny in blanco, który strona powodowa miała prawo wypełnić zgodnie z warunkami wskazanymi w deklaracji złożonej wraz z samym wekslem, w sytuacji powstania zadłużenia, którego kredytobiorca nie spłacał.

Jako podstawę roszczenia, dochodzonego od D. W. (1), bank wskazał właśnie wypełniony przez siebie w taki sposób dokument weksla, zobowiązania z którego pozwany nie wykonał, mimo wezwania dokonanego przez stronę powodową przed wszczęciem postępowania.

Za wykonanie zobowiązania wekslowego męża, poręczyła pozwana M. W. (1) i to poręczenie jest podstawą jej, solidarnej z wystawcą weksla, odpowiedzialności wobec banku - kredytodawcy. Także i ona była wzywana przez stronę powodową do zapłaty długu ale okazało się ono bezskuteczne.

Nakazem zapłaty, w postępowaniu upominawczym, z dnia 27 stycznia 2015 roku, Sąd Okręgowy w Kielcach, uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od tego orzeczenia, negując je w całości, małżonkowie W., domagali się oddalenia powództwa oraz obciążenia strony przeciwnej kosztami postępowania.

W swoim stanowisku procesowym zaprzeczali, aby mieli jakiegokolwiek zadłużenie wobec (...) SA.

Przyznali, że udzielali poręczenia wekslowego jako zabezpieczenia wierzytelności powoda z tytułu kredytu obrotowego odnawialnego udzielonego D. W. (2), prowadzącemu wówczas działalność pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) D. W. (1) z siedzibą w P..

Jednakże po zmianie treści umowy kredytowej, na podstawie aneksu do niej, podpisanego w dniu 5 sierpnia 2010 roku, kredytobiorcą stał się inny podmiot gospodarczy, (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - w organizacji - z siedzibą w M..

Na tę podmiotową zmianę obydwójce pozwani wyrazili zgodę, tym nie mniej nie udzielili spółce, jako nowemu kredytobiorcy analogicznego do poprzedniego zabezpieczenia jego spłaty, w formie weksla gwarancyjnego i awalu.

Nie uczynili tego nawet wówczas, gdy strona powodowa, w późniejszym czasie, domagała się udzielenia takiego zabezpieczenia, uzależniając od niego zawarcie ugody, na podstawie której miało dojść do zmiany warunków umowy kredytowej, w odniesieniu do sposobu spłaty zobowiązań z niej wynikających.

W tych okolicznościach, w ocenie pozwanych, powództwo banku skierowane przeciwko nim nie jest usprawiedliwione w jakimkolwiek zakresie.

W reakcji na to stanowisko strona powodowa, podtrzymując żądanie w całości, wskazywała w pierwszej kolejności, iż aneks do umowy kredytowej, zawartej z D. W. jako jednoosobowym przedsiębiorcą, do którego treści odwołują się pozwani, nie korygował w żaden sposób tych jej postanowień, które dotyczyły sposobu zabezpieczenia spłaty zobowiązań z niej wynikających. W tym w szczególności, nie zmieniał pozycji D. W. (1) jako wystawcy weksla o charakterze gwarancyjnym ani pozwanej jego żony jako avalisty.

Bank zwrócił także uwagę, iż pozwani w sprzeciwie, nie podnosili żadnych zarzutów odnoszących się do sposobu wypełnienia weksla, co tym bardziej upewnia zasadność dochodzenia roszczenia określonego w żądaniu pozwu.

Wyrokiem z dnia 15 stycznia 2016r, Sąd Okręgowy w Kielcach :

- zasądził od powodów , na rzecz strony pozwanej , solidarnie , kwotę 172 920,66 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2014r oraz sumę 12 264 zł , tytułem zwrotu kosztów procesu [pkt I i II sentencji orzeczenia] .

Sąd Okręgowy , ustalił następujące fakty , istotne dla rozstrzygnięcia :

Pozwani D. W. (1) i M. W. (1) są małżeństwem.

W dniu 2 lipca 2010 roku pozwany, prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) D. W. (1), w P., zawarł ze stroną powodową umowę odnawialnego kredytu obrotowego , w walucie polskiej nr (...).

Na jej podstawie bank udzielił D. W. (2) kredytu , w formie limitu kredytowego w kwocie 200.000 zł. Środki z kredytu miały służyć kredytobiorcy do finansowania bieżących zobowiązań jego firmy związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Zgodnie z postanowieniami § (...) umowy kredyt został udzielony pozwanemu na okres od dnia 2 lipca 2010 roku do dnia 1 lipca 2011 roku . Okres wykorzystania środków i okres spłaty zaciągniętego zobowiązania, upływał z dniem zakończenia okresu kredytowania, tj. z dniem 1 lipca 2011 roku.

Spłacone, w ramach zobowiązania kwoty mogły być, w okresie obowiązywania umowy wykorzystywane ponownie, łącznie z pozostałą częścią dostępnych środków, pozostawionych przez bank do dyspozycji pozwanego z tym, że łącznie nie mogły one przekroczyć sumy 200.000 zł.

Zgodnie z postanowieniem §(...) umowy, kredyt miał być wykorzystany zgodnie z przeznaczeniem i do wskazanej wyżej wysokości , w formie bezgotówkowej, poprzez realizację dyspozycji kredytobiorcy, w ciężar rachunku kredytowego nr (...).

Zgodnie z §(...) umowy , spłata ta została zabezpieczona m.in. wekslem własnym in blanco wystawionym przez kredytobiorcę i wręczonym bankowi , a warunki jego ewentualnego wypełnienia przez bank - kredytodawcę - określała podpisana przez pozwanego deklaracja wekslowa.

Małżonka dłużnika wekslowego , M. W. (1), poręczyła wykonanie przez męża , w ten sposób zaciągniętego zobowiązania jako poręczycielka wekslowa.

W dniu 5 sierpnia 2010 roku doszło między D. W. (2) i stroną pozwaną do zmiany, wskazanej wyżej , umowy kredytowej , w drodze zawarcia aneksu nr (...).

Został on podpisany , wobec wniesienia dotychczasowego mienia jednoosobowego przedsiębiorstwa (...) , jako aportu do tworzonej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) - w organizacji , z siedzibą w M..

W §(...) aneksu, dokonano zmiany określenia podmiotu zaciągającego zobowiązanie kredytowe , wskazując , w preambule umowy , iż jest nim spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) - w organizacji- z siedzibą w M., którą reprezentuje prezes zarządu, D. W. (1).

W § (...) dokumentu zmieniającego umowę , strony zawarły uregulowanie następującej treści : „W razie rejestracji spółki z o. o. (...), postanowienia tego aneksu będą skuteczne tak w odniesieniu do spółki, jak i w odniesieniu do Pana D. W. (1) , bez potrzeby sporządzania odrębnego aneksu. Natomiast w razie prawomocnej odmowy rejestracji spółki aneks ten traci moc, zaś zobowiązaniem i uprawnionym wobec Banku z tytułu umowy, aneksem tym zmienianej, staje się powrotnie D. W. (1).”

Zgodnie z treścią §(...) aneksu , postanowienia umowy kredytowej z dnia 2 lipca 2010r nie uległy zmianie .

Opisane zmiany zostały zaaprobowane zarówno przez kredytobiorcę i wystawcę weksla D. W. (1) jak i poręczyciela wekslowego - M. W. (1) , zgode taka wyrazili poprzez podpisanie dokumentu aneksu .

W dniu 13 września 2010 roku dokonano wpisu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w M. do Krajowego (...)

D. W. (1) został prezesem jej zarządu, zaś M. W. (1) członkiem tego organu.

W dniu 30 czerwca 2011 roku, pozwany D. W. (1), w imieniu spółki (...) zawarł ze stroną powodową aneks nr(...) do umowy kredytu nr (...) z dnia 2 lipca 2010 roku, mocą którego zmieniono datę zakończenia okresu kredytowania z dnia 1 lipca 2011 roku na dzień 31 lipca 2011 roku.

Z powodów kłopotów finansowych spółki kredyt nie został spłacony w uzgodnionym terminie.

W 2012 roku doszło do sprzedaży spółki (...), natomiast pozwani zostali odwołani z pełnionych dotąd funkcji.

Pozwani ubiegali się o dokonanie restrukturyzacji ich zadłużenia wobec strony powodowej, spłata którego była zabezpieczona wekslem wystawionym przez D. W. (1) i poręczeniem wekslowym jego żony.

W dniu 27 sierpnia 2012 roku, w wyniku wydania pozytywnej decyzji co do zawarcia z pozwanymi ugody, która określałaby na nowo warunki spłaty zadłużenia, strona powodowa sporządziła jej projekt, który przewidywał rozłożenie długu na dwanaście rat, płatnych w okresie od września 2012 roku do sierpnia 2013 roku. Jednocześnie zadłużenie zostałoby przeniesione przez stronę powodową na nowo utworzony rachunek nr (...).

Paragraf(...)tego projektu przewidywał, iż zabezpieczeniem spłaty zadłużenia będzie weksel własny in blanco wystawiony przez D. W. (1) i M. W. (1) wraz z deklaracją wekslową oraz oświadczeniami o poddaniu się egzekucji. W ust. (...) tego paragrafu zobowiązano pozwanych do ustanowienia wymaganego zabezpieczenia.

Wierzytelność strony powodowej z tytułu umowy z dnia 2 lipca 2010r, na datę sporządzenia projektu ugody, wynosiła łącznie 138.967,88 zł.

Do zawarcia ugody ostatecznie jednak nie doszło. Pozwani stanęli bowiem na stanowisku, że nie są już związani w żaden sposób ze spółką (...), a zobowiązanie z umowy kredytowej z 2 lipca 2010r na podstawie aneksu nr (...) do niej, w dacie jego podpisania, zaczęło stanowić zobowiązanie spółki, a nie takim, które mogłoby obciążać ich osobiście.

Wobec bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego do zapłaty należności wynikających z umowy, wierzytelności z której zabezpieczał weksel, wystawiony przez pozwanego i poręcznie wekslowe jego żony, bank wypełnił weksel, zgodnie z warunkami wskazanymi w deklaracji wekslowej.

Pismem z dnia 9 kwietnia 2014 roku, wezwał pozwanych do zapłaty zobowiązania z weksla opiewającego na kwotę 170.282,33 zł, złożoną z kwot:

- 111.457,53 zł niespłaconego kapitału,
- 58.794,80 zł naliczonych odsetek oraz
- 30 zł kosztów.

Datę płatności weksla ustalono na 30 kwietnia 2014 roku, zaś jako miejsce płatności weksla wskazano (...) S.A. Oddział (...)w K..

Wezwanie okazało się nieskuteczne.

W ramach rozważań prawnych, Sąd Okręgowy ocenił, że roszczenie banku, skierowane przeciwko obydwójgu pozwany jest, w całości, uzasadnione.

Wskazując, w pierwszej kolejności, na ustalone w sprawie fakty dotyczące zaciągnięcia przez małżonków W. zobowiązań, których podstawą był - w przypadku D. W. (1) - weksel on blanco o charakterze gwarancyjnym oraz - w odniesieniu do M. W. (1) - poręczenie wekslowe oraz na ich charakter, Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że pozwani nie kwestionowali w postępowaniu ani rozmiaru ilościowego żądania strony powodowej ani tego, że bank poprawnie, w zgodzie z deklaracją wekslową, wypełnił weksel, w chwili wystawienia go i wręczenia kredytodawcy przez D. W. (1), niezupełny.

Zdaniem Sądu I instancji, zarzuty jakimi bronili się pozwani, a mianowicie ten, zgodnie z którym dług, w ten sposób zabezpieczony, po podpisaniu w dniu 5 sierpnia 2010r, aneksu numer (...) do umowy, która stanowiła jego podstawę, nie był już zobowiązaniem małżonków W., a spółki z o. o. (...) w M., oraz zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem, nie są uzasadnione.

Rozważając pierwszy z nich, Sąd wskazywał, iż zgodnie z brzmieniem tego aneksu zabezpieczenia spłaty zobowiązania wynikającego z niej, nie uległy jakiegokolwiek zmianie.

Tym samym podstawa odpowiedzialności obydwójga pozwanych, będącej odpowiedzialnością wekslową, pozostała niezmienna.

Oceny tej nie zmienia fakt wezwania pozwanych przez bank- pismem z dnia 3 października 2012 do aktualizacji udzielonego uprzednio zabezpieczenia, albowiem było ono związane i wynikało z propozycji ugodowej ze strony kredytodawcy do zawarcia której to ugody, ostatecznie nie doszło.

Chybiony jest także, zdaniem Sądu I instancji, podniesiony przez małżonków W. zarzut przedawnienia. Dla jego oceny istotne jest brzmienie art. 70 Prawa wekslowego, zgodnie z którym roszczenia wekslowe przeciw akceptantowi ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat, licząc od dnia płatności. Z art. 103 i 104 ust. 1 Prawa wekslowego z upływem trzech lat od dnia płatności przedawniają się także roszczenia wekslowe przeciwko wystawcy weksla własnego oraz roszczenia wekslowe przeciwko poręczycielowi za akceptanta i za wystawcę.

W dokumencie weksla, wystawionego jako niezupełny przez D. W. (1), termin płatności, w żaden sposób nie negowany przez pozwanych, został określony na dzień 30 kwietnia 2014 roku. Ponieważ pozew w niniejszej sprawie został złożony w dniu 25 czerwca 2014 roku, zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia nie mógł zostać uznany za usprawiedliwiony.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu była norma art. 98 §1 i 3 kpc.

Rozważając wymiar kwoty, należnej z tego tytułu stronie powodowej od przegrywających spór pozwanych, Sąd uznał, że nie jest zasadne aby jej elementem było wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika banku, w wymiarze pełnej stawki minimalnej, określonej przez właściwe rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości. Stwierdził, że kwotą właściwą, w tym przypadku, będzie jedynie połowa tej stawki albowiem pełnomocnik nie stawiał się na rozprawach i swój udział w postępowaniu ograniczył do składania nieobszernych pism procesowych. Świadczy to o niewielkim nakładzie jego pracy.

W apelacji od tego orzeczenia pozwani, kwestionując je w całości, w jej wniosku domagali się, w pierwszej kolejności, wydania rozstrzygnięcia reformatoryjnego i oddalenia powództwa oraz obciążenia strony pozwanej kosztami postępowania.

W ramach wniosku ewentualnego wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach:

- nieważności postępowania, którą apelujący identyfikowali z przyczyną opisaną przez normę art. 379 pkt 5 kpc.

Miała ona zostać zrealizowana przez to, że Sąd I instancji nie przeprowadził dowodu z przesłuchania D. W. (1) w charakterze strony, w sytuacji, gdy przebywa on obecnie w areszcie śledczym, wobec czego nie mógł stawić się do siedziby Sądu orzekającego, aby zeznanie takie złożyć. Jak wynika z motywów tego zarzutu, Sąd I instancji dopuszczając się tego uchybienia, wadliwie w ocenie skarżących, uczynił podstawą ustaleń faktycznych treść informacyjnego wysłuchania wystawcy weksla,

- błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia, mającego, zdaniem apelujących, polegać na nietrafnym uznaniu przez Sąd Okręgowy, że zabezpieczenie spłaty kredytu w formie weksla i poręczenia wekslowego, dotyczyło także długu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...), po tym, kiedy na podstawie aneksu nr (...) do umowy kredytowej z dnia 2 lipca 2010r to spółka, w miejsce D. W. (1), stała się jej stroną.

Taka ocena Sądu jest sprzeczna z treścią deklaracji wekslowej, zgodnie z którą, w takich warunkach, weksel powinien być zostać zwrócony D. W. lub zniszczony, a strona powodowa uzyskać nowe zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu w formie [nowego] weksla i deklaracji wekslowej, skoro zabezpieczenie dotychczasowe, którym dysponował bank, stanowił zabezpieczenie spłaty zobowiązania D. W. (1),

- wadliwej oceny prawnej, w odniesieniu do odpowiedzialności poręczyciela wekslowego - M. W. (1), która jest wyłączona dlatego, iż poręczenie to jest dokonane na odrębnym dokumencie mimo, że powinno dla swojej ważności, zostać dokonane na samym dokumencie weksla lub jego przedłużku.

Odpowiadając na apelację, strona powodowa domagała się jej oddalenia, jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw oraz obciążenia pozwanych kosztami postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację, Sąd Apelacyjny rozważył:

Środek odwoławczy nie jest uzasadniony i podlega oddaleniu.

Nie można podzielić żadnego z zarzutów na których opiera się jej konstrukcja.

Nie mają racji apelujący stawiając zarzut nieważności postępowania, wobec braku możliwości obrony praw procesowych pozwanego D. W. (1).

Zgodnie z utrwalonym, aprobowanym przez skład Sądu Apelacyjnego rozstrzygającego sprawę, realizacja przyczyny nieważności, na którą powołują się skarżący, wymieniona w art. 379 pkt 5 kpc ma miejsce wówczas, gdy na skutek wadliwości procesowych Sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych norm formalnych, których nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji, strona nie mogła, wbrew swojej woli, brać i nie brała udziału w postępowaniu lub istotnej jego części.

Wada ta nie może zostać potwierdzona, jako następstwo nie uwzględnienia wniosku dowodowego lub nie przeprowadzenia konkretnego dowodu. W tej sytuacji bowiem można mówić co najwyżej o uchybieniu procesowym, które jest doniosłe tylko o tyle o ile miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku.

/ por. w tej kwestii także, wypowiedające podobną myśl, judykaty Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2013r, sygn. II UK 388/13 oraz z dnia 19 czerwca 2015r, sygn. IV CSK 101/15, obydwie powołane za zbiorem Legis./

Argumenty jakie apelujący powołali dla uzasadnienia tego zarzutu przekonują, że zarzut ten nie jest trafny.

Wystarczy wskazać, iż D. W. (1) był w postępowaniu przed Sądem I instancji profesjonalnie zastępowany, co samo przez się, zaprzecza tezie, iż był pozbawiony możliwości obrony swoich praw podczas jego przebiegu. Treść uzasadnienia zarzutu przekonuje natomiast, że wada, która jest w jego ramach wytykana jest, co najwyżej, nieprawidłowością procesową, wynikającą z nieprzeprowadzenia dowodu z przesłuchania pozwanego w charakterze strony.

W konsekwencji, to zaniechanie po stronie Sądu I instancji nie tylko nie jest przyczyną nieważności postępowania ale, co najwyżej, wadą o tyle tylko relevantną o ile skarżący zdołaliby dowieść, że brak ten byłby doniosły dla treści wydanego wyroku. W środku odwoławczym apelujący nie starają się nawet tego czynić.

Wobec tego stawiany zarzut, jako, w sposób oczywisty nie uzasadniony, nie może zostać podzielony.

Nietrafny jest również zarzut, w ramach którego skarżąca M. W. (1), neguje podstawę swojej odpowiedzialności za zapłatę weksla z uwagi na miejsce złożenia umieszczenia oświadczenia o poręczeniu wekslowym, twierdząc, iż nie zostało ono umieszczone na dokumencie weksla ani jego przedłużku jak wymaga tego art. 31 zd. pierwsze Prawa wekslowego ale w odrębnym dokumencie./ osobnej kartce/

Gdyby tak było, to rzeczywiście mogłoby to mieć znaczenie albowiem wskazana norma, dotycząca miejsca umieszczenia oświadczenia, będącego podstawą odpowiedzialności avalisty nie ma jedynie charakteru technicznego ale jest przepisem o charakterze bezwzględnie obowiązującym, zważywszy na rygoryzm norm prawno – wekslowych.

Rygoryzm ten powoduje, iż nie dochowanie wymogu o jakim mowa w tym przepisie i umieszczenie poręczenia w odrębnym dokumencie dołączonym do weksla powoduje, iż samo poręczenie, tracąc charakter poręczenia wekslowego, staje się poręczeniem cywilnym, w rozumieniu art. 876 i n. kc

/por. także w tej kwestii, stanowisko Sądu Najwyższego, zawarte w orzeczeniu z dnia 23 października 1986r, sygn. IV PR 320/86, publ. NP. 1990 nr 1-3, a także uwagi I. Heropolitańskiej w opracowaniu Prawo wekslowe i czekowe - praktyczny komentarz Wydawnictwo Wolters Kluwer Business- 2011r.

Tym nie mniej stawiany w ramach apelacji zarzut, nawiązujący do takich skutków naruszenia art. 31 prawa wekslowego nie może zostać uwzględniony z dwóch, niezależnych od siebie, przyczyn.

Po pierwsze jest on zarzutem spóźnionym albowiem został on sformułowany dopiero na etapie postępowania apelacyjnego.

Wcześniej, mimo, że od początku swojego udziału w postępowaniu, obydwójce pozwani byli zastępowani przez profesjonalnego pełnomocnika, tego rodzaju twierdzenia oraz okoliczności faktyczne i oparte na nich zarzut nie były podnoszone, mimo wymagania o jakim mowa w art. 503 §1 kpc i przewidzianych tam konsekwencji procesowych, zaniechania w tym zakresie.

Jak wskazano wyżej, jedynym na którym pozwani oparli sprzeciw, był ten, zgodnie z którym małżonkowie W. przestali być zobowiązani wobec banku albowiem zobowiązanie kredytowe, którego zabezpieczeniem był weksel, wystawiony przez D. W. (1), za którego zapłatę poręczyła jego zona, stało się, począwszy od 5 sierpnia 2010r, zobowiązaniem spółki (...) „ / k.59-60 akt /.

W toku postępowania pozwani swoją obronę rozszerzyli o zarzut przedawnienia zgłoszonego przez bank roszczenia / por k. 158 akt / - do którego, mimo nie uznania go przez Sąd I instancji za zasadny, w ocenianym środku odwoławczym, już nie nawiązują.

Po wtóre nie sposób, w odwołaniu się do zasad doświadczenia życiowego, przyjąć za przekonującą argumentację pozwanej M. W., w ramach której motywuje ona postawienie tego zarzutu dopiero na etapie postępowania apelacyjnego / por. uzasadnienie środka odwoławczego k. 240 akt /

W świetle tych zasad, nie można w sposób usprawiedliwiony przyjąć, że dopiero z porównania kopii dokumentów przesłanych przez bank, którymi dysponowała i oryginału weksla, złożonego przez bank w toku sporu sądowego, była w stanie stwierdzić i to dopiero po zakończeniu postępowania rozpoznawczego przed Sądem I instancji, ich wzajemną niezgodność, w odniesieniu do miejsca umieszczenia przez nią oświadczenia o udzieleniu poręczenia. Doświadczenie życiowe uczy bowiem, iż osoba dorosła, składając oświadczenie na piśmie oraz umieszczając pod nim swój podpis wie

[od samego początku], gdzie tego dokonuje. Wie zatem czy czyni to na samym wekslu [jego odwrocie , przydłużku] czy też w dokumencie zupełnie odrębnym , jedynie do weksła dołączonym .

Wobec tego motywacja jaką posłużyła się skarżąca, w odniesieniu do tej kwestii budując na tej podstawie zarzut apelacyjny jest zupełnie nieokrywająca , czyniąc , zdaniem Sądu II instancji sam zarzut spóźnionym , co wyklucza podjęcie jego merytorycznej oceny, w ramach kontroli instancyjnej orzeczenia.

Kolejny z zarzutów skarżących, jakkolwiek jest formułowany jako odnoszący się do treści dokonanych przez Sąd I instancji ustaleń , jednak analiza jego uzasadnienia pozwala na przyjęcie , że w istocie nie podważa on ustalonych w sprawie faktów ale ich ocenę prawną dokonana przez Sąd I instancji, w ramach której wyraził on zapatrywanie , iż podpisanie w dniu 5 sierpnia 2010r aneksu nr (...) do umowy kredytowej z 2 lipca 2010r , nie stanowiło podstawy do zniesienia odpowiedzialności wekslowej D. W. (1) ani jego małżonki z tytułu poręczenia zapłaty weksła.

Tego rodzaju ocena ma m. in. i tę konsekwencję , iż ustalenia , które Sąd Okręgowy uczynił podstawą faktyczną rozstrzygnięcia , jako dokonane prawidłowo , Sąd II instancji przyjmuje za własne.

Nie mają racji pozwani gdy twierdza , że Sąd I instancji niezasadnie uznał ich odpowiedzialność wobec strony powodowej, w sytuacji , gdy samo zobowiązanie zabezpieczone wekslem i poręczeniem wekslowym , przed uzupełnieniem dokumentu weksla , przeszło na spółkę z o. o. (...), co , w ich ocenie , wykluczało przypisanie im tej odpowiedzialności , ograniczonej swoim zakresem do zobowiązania D. W. (1) , jako osoby fizycznej , prowadzącej jednoosobowo działalność gospodarczą , którego podstawą była umowa kredytowa, zawarta z (...) SA w dniu 2 lipca 2010r

Zasądzając od małżonków W. dochodzone pozwem roszczenie, Sad Okręgowy nie naruszył prawa materialnego.

W pierwszej kolejności zauważyć należy , że w toku sporu pozwani nie kwestionowali sposobu, w jaki bank wypełnił weksel wystawiony przez D. W. (1) za zapłatę którego poręczyła jego małżonka .

Odwołując się stosunku podstawowego - umowy o kredyt , twierdzili , że ich zobowiązania wygasły wobec przejęcia zobowiązania kredytowego terminowe wykonanie którego zabezpieczał weksel , przez inny podmiot , spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (...) ,, , po tym kiedy D. W. (1) wniósł swoje jednoosobowe przedsiębiorstwo do spółki , jako aport.

Po wtóre , zwrócić należy uwagę , że weksel wystawiony przez pozwanego miał charakter weksla gwarancyjnego , który nie podlegał obrotowi i został wypełniony przez stronę pozwaną , w warunkach powstania zadłużenia w spłacie zobowiązania kredytowego, którego podstawą była umowa cywilnoprawna.

Zatem spór jaki na tym tle zaistniał pomiędzy stronami sporu , po wniesieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty miał niejako dwie płaszczyzny. Wynikającą z reguł prawa wekslowego ale równocześnie taką , która oparta była na normach prawa cywilnego.

/ por. bliżej w tej kwestii , zbieżny z zaprezentowanym stanowiskiem , powołany jedynie dla przykładu , judykat Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 1997r , sygn. I CKN 48/97 , publ. OSNC 1997 nr 9 poz. 124 /

Wbrew stanowisku na którym opiera się zarzut skarżących, nie zdołali oni w toku postępowania wykazać takich okoliczności faktycznych, które w sposób dostateczny potwierdzałyby ich stanowisko prawne zgodnie z którym doszło, poprzez zmianę umowy kredytowej z 2 lipca 2010r , dokonanej aneksem nr (...) z 5 sierpnia 2010r do wygaśnięcia ich zobowiązań wobec banku opartych na wekslu i poręczeniu jego zapłaty.

Mają pozwani rację co do tego , że pomimo dokonania zmian tej umowy, na podstawie tak tego aneksu jak i później aneksu nr (...) z dnia 30 czerwca 2011r, wydłużającego pierwotny okres obowiązywania umowy kredytowej do końca lipca tego roku , bank , wystawca weksla oraz poręczyciel nie dokonali korekt pierwotnego brzmienia dokumentów

deklaracji wekslowej i deklaracji dotyczącej warunków udzielenia poręczenia. Brak takiej zmiany nie jest jednak doniosły dla oceny dalszego istnienia odpowiedzialności małżonków W. wobec strony powodowej.

W tym kontekście powiedzieć także należy, iż bez znaczenia dla niej jest to, do czego obydwójce odwoływali się, a mianowicie fakt, że bank zabiegał wobec nich, w 2012r, o udzielenie nowych zabezpieczeń.

Eksponując tę okoliczność mającą wspierać prezentowany przez pozwanych pogląd o wcześniejszym zniesieniu ich odpowiedzialności za dług kredytowy wynikającej z zabezpieczeń uprzednich, który to skutek miała, ich zdaniem, przyznawać, w tej sposób także strona powodowa, pomijają, że działanie to, ze strony banku było konsekwencją propozycji ugodowej, która miała na celu określenie warunków restrukturyzacji już wymagalnego naówczas zadłużenia z umowy kredytowej z 2 lipca 2010r. Co więcej, propozycje nie zostały przez pozwanych przyjęte, a sama ugoda nie została zawarta także na innych warunkach.

Nie zostało w postępowaniu wykazane, ażeby aneks nr (...) do umowy z 2 lipca 2010r, rzeczywiście wyłączał w całości odpowiedzialność osobistą D. W. (1) za zobowiązanie kredytowe, gwarancja zapłaty którego był weksel, który wystawił. Pozwani nie starali się nawet tej okoliczności dowodzić, chociaż konsekwentnie odwoływali się do skutku w postaci zniesienia stosunku podstawowego w relacji pozwany - bank. A było to niezbędne już chociażby z tej przyczyny, która wskazywana przez strony jako powód podpisania aneksu nr (...), decydowała o dokonanej nim zmianie umowy kredytowej.

Jak wynikało z jego treści, przyczyną tą było wniesienie przedsiębiorstwa prowadzonego dotychczas jednoosobowo przez D. W., do nowo tworzonej spółki (...). Warunki tego wniesienia nie zostały przez pozwanych w postępowaniu wykazane ani nawet bliżej wskazane, w formie twierdzeń faktycznych, tym nie mniej należy założyć, że pozycja spółki odpowiadała w tym przypadku pozycji nabywcy przedsiębiorstwa, w rozumieniu art. 55¹ kc, który po myśli art. 55⁴ kc jest solidarnie odpowiedzialny ze zbywcą [wnoszącym aport i obejmującym udziały w spółce, które są formą ekwiwalentu za przekazaną w ten sposób wartość majątkową współtworzącą majątek powstającego przedsiębiorstwa podmiotu korporacyjnego], za zobowiązania, które z przejmowanymi składnikami się wiążą do których z pewnością należy zaliczyć obciążenia związane ze zobowiązaniami kredytowymi.

W warunkach takich, kiedy pozwani nie starali się nawet dowodzić, że wnosząc swoje przedsiębiorstwo jako aport do spółki (...) stawał się wolny od odpowiedzialności osobistej za spłatę zobowiązań wynikających z umowy z dnia 2 lipca 2010r, zawartej w czasie, kiedy prowadził je jako osoba fizyczna, nie można, jak czynią to skarżący, w sposób uzasadniony twierdzić, że zawarcie aneksu nr (...) tę odpowiedzialność w zupełności wykluczyło. Tym samym, jako chybiony, jawi się ich argument, że nieaktualnymi stawały się ustanowione uprzednio środki zabezpieczenia, których beneficjentem był bank, a wypełnienie, w tych warunkach, weksła przez kredytodawcę, pozostawało w niezgodzie z postanowieniami obu deklaracji, wekslowej i podpisanej przez avalistkę.

Co więcej, że było przeciwnie, przekonuje zapis(...) tego aneksu zgodnie z którym, pozostałe postanowienia umowy [z 2 lipca 2010r] nie ulegają zmianie. Zatem nie zmieniały się także środki zabezpieczenia spłaty kredytu, w tym weksel wystawiony przez D. W. (1) – niepełny w tej dacie oraz poręczenie jego zapłaty dokonane przez pozwaną. Trzeba również pokreslic, że na takie brzmienie umowy po zmianie, w ramach której m. in. te środki zabezpieczenia w niezmienionej formie zostają utrzymane obydwójce pozwani wyrazili zgodę, podpisując się pod tekstem aneksu jako kredytobiorca i poręczyciel, w sposób jednoznacznie wskazujący na tego rodzaju aprobatę z ich strony. / por k. 9 akt /

W tym kontekście wskazać dodatkowo należy, że nawet gdyby założyć [ku czemu brak podstaw w treści zgromadzonego materiału procesowego], zgodnie ze stanowiskiem pozwanych, iż z chwilą wejścia w życie zmiany umowy kredytowej dokonanej aneksem nr (...), pozwany przestał być odpowiedzialnym w jakimkolwiek zakresie za zobowiązania z niej wynikające to i tak zapis o utrzymaniu zabezpieczeń w dotychczasowej postaci, nie wykluczał odpowiedzialności wekslowej D. W. (1) i w konsekwencji jego żony, na podstawie art. 30 zd. pierwsze w zw z art. 32 zd. pierwsze prawa wekslowego

Weksel niezupełny w chwili wystawienia, mający charakter gwarancyjny może bowiem zabezpieczać zarówno zobowiązania wystawcy jak i te zobowiązania ze stosunku podstawowego, których nie jest on dłużnikiem/

/ por. uwagi I. Heropolitańskiej op. cit. oraz, zbieżne z zaprezentowanym, stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 25 marca 2004, sygn. II CK 103/03, publ. Prawo bankowe z 2005 nr 5 /

Fakt zawarcia w stosunkowo nieodległym czasie po pierwszej zmianie umowy kredytowej, kolejnego aneksu do niej do niej, oznaczonego jako nr (...) / k. 168-169 akt/, w ramach którego, mimo że jako kredytobiorca występowała już spółka (...) reprezentowana przez D. W. (1) jako prezesa zarządu, jak wynika z jego treści [nadal] zgodną wolą stron pozostało utrzymanie pierwotnych zabezpieczeń spłaty zobowiązań kredytowych w niezmienionej postaci oraz to, że podobnie jak przy wcześniejszej zmianie, także i tym razem obydwójce pozwani wyrazili na ten zakres zmian i opisaną niezmienną zgodę, dodatkowo upewnia trafność oceny zgodnie z którą stawiany przez małżonków W. zarzut apelacyjny odnoszący się do sposobu zastosowania przez Sąd I instancji prawa materialnego, nie jest zarzutem trafnym.

Z podanych wyżej przyczyn, w uznaniu, że w ten sposób skonstruowana apelacja nie jest zasadna, Sąd II instancji orzekł o jej oddaleniu, na podstawie art. 385 kpc w zw z art. 10 w zw z art. 103 i 104 zd. pierwsze oraz art. 30 zd. pierwsze w zw z art. 32 zd. pierwsze Prawa wekslowego.

Orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd II instancji zastosował art. 98 §1 i 3 kpc w zw art. 108 §1 i 391 §1 kpc i wynikającą z niej, dla ich rozliczenia pomiędzy stronami, zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy.

Kwota należna stronie powodowej od przegrywających spór pozwanych została, zważywszy na wartość przedmiotu zaskarżenia, ustalona na podstawie §2 pkt 6 w zw z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r [DzU z 2015 poz. 1804]

SSA Barbara Baran SSA Grzegorz Krężolek SSA Marek Boniecki